19.11.2025

Eduskunnan suuren valiokunnan työjaos
suv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne E 73/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028–2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi

LUT-yliopiston kanta EU:n monivuotisen rahoituskehyksen 2028–2034 tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaan

LUT-yliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua komission ehdotuksesta ja Valtioneuvoston kannasta. Suomen alustavien kantojen mukaisesti myös LUT-yliopisto katsoo, että komission tavoite yksinkertaistaa menettelyjä erityisesti pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi on tärkeä ja kannatettava.

Yliopistona, jonka strategia painottaa kestävyyttä, digitalisaatiota ja vaikuttavuutta, LUT-yliopisto pitää perusteltuna myös komission esitystä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiorahoituksen määrän merkittävästä kasvattamisesta. Lisäksi LUT-yliopisto jakaa näkemyksen, että rahoituksen lisääminen puhtaaseen siirtymään on välttämätöntä EU:n kilpailukyvyn ja omavaraisuuden vahvistamiseksi. Kaiken kaikkiaan TKI-rahoituksen kasvattaminen on keskeistä Euroopan itsenäisyyden, kilpailukyvyn, resilienssin ja turvallisuuden vahvistamisessa. Samalla LUT-yliopisto muistuttaa, että kansallisen TKI-rahoituksen tulisi olla tasolla, joka vahvistaa suomalaisten yliopistojen kansainvälistä kilpailukykyä ja mahdollisuuksia saada rahoitusta Euroopan unionin kasvavasta kilpailukykyrahoituksen kokonaisuudesta.

Horisontti Eurooppa ja Euroopan kilpailukykyrahasto
LUT-yliopisto pitää tervetulleena komission ehdotusta säilyttää Horisontti Eurooppa omana ohjelmanaan. LUT-yliopisto haluaa korostaa Horisontti Euroopan roolia avoimeen kilpailuun ja tieteelliseen laatuun perustuvana ohjelmana, joka on itsenäinen suhteessa Euroopan kilpailukykyrahastoon (ECF). Horisontti Euroopan yhteys kilpailukykyrahastoon voisi tuoda synergiaetuja, mutta se ei saa kaventaa perustutkimuksen roolia tai lisätä poliittista ohjausta.

LUT-yliopisto tunnistaa, että sen omat tutkimuksen ja osaamisen vahvuusalueet, kuten puhdas siirtymä, kiertotalous, digitalisaatio ja energiateknologiat, tukevat EU:n strategisia painopisteitä ja voivat palvella sekä siviili- että puolustustarpeita, tuottaen ratkaisuja myös turvallisuuden kannalta kriittisiin tarpeisiin. Korkeatasoinen siviilitutkimus, joka luo pohjaa innovaatioille, vahvistaa Euroopan puolustuskykyä. Näin ollen tieteellinen laatu ja kilpailu on säilytettävä Horisontti Euroopassa ohjaavina periaatteina myös kaksikäyttötarkoitukseen soveltuvan tutkimuksen rahoituksessa.

LUT-yliopisto
LUT University

lut.fi

Yliopistonkatu 34
FI-53850 Lappeenranta

Mukkulankatu 19
FI-15210 Lahti

tel +358 294 462 111

Y-tunnus 0245904-2
ALV/VAT FI 02459042

Yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yritysten välisen yhteistyön kannalta on huomionarvoista, että puiteohjelman keskeisin tätä tukeva elementti, pilari 2, ei komission ehdotuksessa kasva rahoitukseltaan yhtä merkittävästi kuin muut pilarit. Mikäli tähän pilariin kytkeytyvään kilpailukykyrahastoon sulautetaan useita nykyisellään yliopistojen ja yritysten yhteistyötä sisältäviä ohjelmia, on lisäksi pidettävä huolta siitä, että yhteistyölle Horisontti Euroopan ja kilpailukykyrahaston välillä ei muodostu katkosta. Tutkimusyhteistyön tai tutkimuksen kaltaisen toiminnan rahoittamista ei siten saisi rajata liian tiukasti kilpailukykyrahaston ulkopuolelle.

LUT-yliopisto katsoo, että kestävän kilpailukyvyn edellytys on tasapainoinen rahoitus koko ketjulle perustutkimuksesta soveltavaan tutkimukseen ja innovaatioihin. Tämä jatkumo on erityisen tärkeä, jotta Eurooppa säilyttäisi asemansa huippututkimuksen ja osaamisen globaalina johtajana.

Osana Suomen yksityiskohtaisempaa kannanmuodostusta LUT-yliopisto toivoo, että yliopistojen roolia suunniteltavassa kilpailukykyrahastossa selvitettäisiin laajemmin, jotta jo aiemmin esimerkiksi Horisontin puitteissa rahoitettua yliopisto-yritys-yhteistyötä voitaisiin jatkaa myös kilpailukykyrahastossa. Tutkimuslaitosten ja yritysten välisen yhteistyön jatkuvuus on varmistettava koko TKI-ketjun rahoituksessa perustutkimuksesta kaupallistamiseen.

Yhteenveto LUT-yliopiston näkökannoista
LUT-yliopisto kannattaa komission ehdotusta TKI-rahoituksen merkittävästä kasvusta ja Horisontti Euroopan vahvistamisesta. LUT painottaa, että kilpailukyky ja kokonaisturvallisuus rakentuvat korkeatasoisesta siviilitutkimuksesta, joka luo pohjan myös kaksikäyttöinnovaatioille. Horisontti Euroopan autonomia, avoin kilpailu ja tieteellinen erinomaisuus on turvattava.

Lausunnon ovat laatineet LUT-yliopiston asiantuntijat Funding Advisor Kari Heikkinen, Senior Advisor Mikko Salo, EU coordinator Martti von Wright ja Funding Advisor Anne Vuorema.

Juha-Matti Saksa
rehtori